

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA T.G.MASARYKA A MATEŘSKÁ ŠKOLA,
CHROUSTOVICE, OKRES CHRUDIM**

ŠKOLNÍ DRUŽINA

ŠVP

Předkladatel: **Základní škola T. G. Masaryka a MŠ, Chroustovice, okres Chrudim**

Adresa školy: **Chroustovice 166
538 63 Chroustovice**

IČO: **71005111**

Telefon: **724 508 301
469 674 126**

Email: **zschroustovice@centrum.cz**

Webové stránky: **www.zschroustovice.cz**

Zřizovatel: **Městys Chroustovice
Náměstí Josefa Haška 93
538 63 Chroustovice**

Webové stránky: **www.obec-chroustovice.net**

Koordinátor ŠVP ZV: **Ing. Radka Peterková**

Mgr. Marie Houdková

Ředitel školy: **Mgr. Marie Houdková**

Vypracovala: **Věra Bulvová
Č. j.: CH 295/2015**

Aktualizace Č. j.: CH 331/2017

Platnost dokumentu: **od 4. 9. 2017**

Tento dokument projednala a schválila pedagogická rada dne 4. září 2017.

Schváleno Školskou radou dne 4. září 2017.

.....
Mgr. Marie Houdková, ředitel školy

razítko školy

OBSAH

1. 1.	Cíle a záměr vzdělávání ve školní družině.....	4
1. 2.	Délka vzdělávání	4
1. 3.	Metody a formy vzdělávání.....	4
1. 4.	Obsah vzdělávání.....	5
1. 5.	Časový plán.....	5
1. 6.	Podmínky přijímání a ukončování vzdělávání žáků.....	6
1. 7.	Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	7
1. 8.	Ekonomické podmínky.....	7
1. 9.	Materiální podmínky.....	7
1. 10.	Personální podmínky.....	7
1. 11.	Podmínky BOZP.....	7
1. 12.	Přílohy	8

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina pracuje při Základní škole T. G. Masaryka a mateřské škole, Chroustovice, okres Chrudim.

Školní družina je umístěna ve vlastních prostorách, které se nacházejí v přízemí budovy ZŠ, dále ŠD využívá vlastní pozemek v části školní zahrady a některé společné školní prostory: šatnu, jídelnu, tělocvičnu. Školní družina má jedno oddělení, které mohou navštěvovat žáci z Chroustovic, Lhoty, Městce, Ostrova, Holešovic, Poděčel a Mentoura. Přednostně jsou přijímáni žáci 1. a 2. ročníku.

1.1. Cíle a záměr vzdělávání ve školní družině

- usnadnit žákům přechod z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného a pravidelného vzdělávání
- motivovat žáky pro celoživotní učení
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální citění
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, učit je žít společně s jinými lidmi
- vytvářet u žáků citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- pomáhat žákům rozvíjet své schopnosti, uplatňovat osvojené vědomosti a dovednosti
- přiměřeně věku vést žáky k poznání světových i evropských kulturních tradic a hodnot jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a o bezpečnosti a ochraně zdraví
- prevence sociálně patologických jevů
- zlepšování materiální vybavenosti školní družiny

Biologická oblast

záměrem je zlepšovat žakovu tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat jeho psychickou pohodu, rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést ke zdravým životním návykům

Psychologická oblast

záměrem je podporovat žakovu duševní pohodu, psychickou zdatnost, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, stejně tak i jeho vzdělávací schopnosti, jeho kreativitu a povzbuzovat ho v dalším rozvoji, poznání a učení

Interpersonální oblast

záměrem je podporovat utváření vztahů žáka k jinému žákovi či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jeho vzájemnou komunikaci a zajišťovat rozvoj těchto vztahů

Sociálně kulturní oblast

záměrem je uvést žáka do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci žákům osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané, morální i etické hodnoty

Environmentální oblast

záměrem je založit u žáka elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí - počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového obsahu - a vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj žáka k životnímu prostředí

1.2. Délka vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno pro žáky 1. - 3. ročníku po dobu jednoho školního roku na základě zápisového lístku. V době prázdnin se žákům nenabízí možnost docházky do ŠD.

1.3. Metody a formy vzdělávání

Činnosti ve školní družině jsou zejména pravidelné, příležitostné, spontánní, odpočinkové a rekreační.

- výklad
- skupinová práce
- komunitní okruh
- dramatizace
- vyprávění
- doplňování textů, zápisů
- exkurze, výlety
- beseda
- rozhovor
- spolupráce s rodiči a veřejností

- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- praktické dovednosti
- poznávání rostlin, přírodnin, živočichů
- sportovní soutěže
- testy vědomostní – soutěže
- hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, námětové, didaktické
- relaxace
- práce s informacemi
- diskuse
- vycházky
- plnění projektů
- environmentální výchova
- sebehodnocení

1.4. Obsah vzdělávání

Pravidelná činnost je rozdělena do tematických okruhů:

Místo, kde žijeme (u nás doma, naše obec, tradice naší obce, ...)

Lidé kolem nás (rodina, kamarádi, jak se správně chovat, ...)

Lidé a čas (naš denní režim, tradice, svátky...)

Rozmanitost přírody (příroda okolo nás, roční období, ochrana životního prostředí, soužití se zvířaty, ...)

Člověk a jeho zdraví (poznáváme své tělo, péče o zdraví, zdravý životní styl, sportem ku zdraví, ...)

1.5. Časový plán

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování (příklad) zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností.

- **Odpočinkové činnosti** - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.
- **Rekreační činnosti** - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti** - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, exkurze, práce s knihou a časopisy, návštěva divadelního představení...).

Aktivity družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do ŠD, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků zařazených do ŠD.

Rodiče a další návštěvníci do učebny ŠD nevstupují.

Činnosti vykonávaných družinou se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny.

ŠD může zřizovat zájmové kroužky a další činnosti (jako např. výlety, exkurze, sportovní a kulturní akce atp.), které jsou uskutečňovány mimo stanovenou provozní dobu ŠD. Členství v těchto kroužcích, resp. na těchto aktivitách není vázáno na zápis do ŠD. Tyto činnosti mohou být poskytovány za úplatu.

Z obsahu vzdělávání ve ŠD vychází časový plán vzdělávání - tematický plán na daný školní rok, který je rozdělen na jednotlivé měsíce, v nichž je zahrnut obsah vzdělávání.

měsíc	téma	Cíl, VVS (výchovně vzdělávací strategie)
září	„O Budulínkovi“	Cíl: Dodržování řádu školní družiny. Dodržování společně vytvořených pravidel pěkného chování, předávání nových poznatků, vytvoření nových pracovních návyků, poskytování dostatku času na potřebný odpočinek po vyučování. Osvojení pravidel vhodné komunikace mezi dětmi a využití volný čas efektivním způsobem. Strategie: Seznámení s řádem školní družiny. Chování a bezpečnost. Seznámení s novými kamarády. Besedy na koberci.. Seznámení dětí s tematickým plánem „Z pohádky do pohádky“ VV a PČ výroba pohádkové záložky a Večernička, sportování na hřišti a

		tělocvičně
říjen	„O Sněhurce“	Cíl: Seznámení s pohádkou. „Komunitní kruh- přirovnávání vlastností trpaslíků s vlastnostmi lidskými...Rozvíjení kamarádství, „rozpoznávání lidí ve třídě, skupině, družině. Strategie: Pantomima- předvádění pohádkových hrdinů. Vycházky. Společné hry na hřišti a tělocvičně. Pozorování změn v přírodě. Drakiáda . Jablíčkový týden.
listopad	„O perníkové chaloupce“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Rozvíjíme tvořivost a barevné citění, rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku. Strategie: Pečení a zdobení perníčků. Strašidelný rej- tanec a soutěže. Výtvarné práce s podzimní tematikou. Výroba perníkové chaloupky.
prosinec	„Tři oříšky pro Popelku“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Rozvíjíme estetické citění, vkus a kulturní vnímání (oblast – hudební, výtvarná a literární). Upevňujeme tradice v období adventu. Strategie: Zkoušíme vánoční zvyky. Zpíváme koledy. Vyrábíme vánoční dárky a přání. Andělský bál. Vánoční besídka. Adventní setkávání
leden	„O dvanácti měsíčkách“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Poznávání měsíců a jejich charakteristika Strategie: Výroba kalendáře. Sledování zimní přírody. Sportovní vycházky (bobování, sáňkování). Hry na sněhu. Stavby ze sněhu. Sněhové čarování. Pexesiáda.
únor	„O třech prasátkách“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Prohloubit hudebnost žáků pomocí poslechu hudby, zpěvu, říkadel a tance. Strategie: Stavění domečků z Lega. Hra na hudební nástroje. Kouzelný dům. Karneval.
březen	„O červené Karkulce“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Vytvořit kladný vztah ke knihám. Získáváme kladný vztah k přírodě, „Seznámit se s tradicemi Velikonoc. Strategie: Beseda. Výroba košíčků. Pobyť venku. Jarní výzdoba. Pracovní a výtvarné činnosti s jarní tematikou. Návštěva knihovny. Malý ilustrátor.
duben	„O Otesánkovi“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Osvojení si správných návyků při jídle a pitný režim. Zásady stravování. Strategie: Beseda. Vycházka po okolí. Čarodějnice.
květen	„O kohoutkovi a slepičce“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Vytvářet takové prostředí, aby žáci rádi chodili do ŠD, cítili se spokojeně a uvolněně. Vyrábíme dárek pro maminku. Strategie: Paralympiáda. Májové oslavy. Dětské taneční hry, zpěv, tanec.
červen	„O líném Honzovi“	Cíl: Seznámení s pohádkou. Osvojení si zásady fair-play, správného sportovního chování. Strategie: Pobyť venku, v přírodě, na hřišti. Švihadlový král a královna. Z pohádky do pohádky.

1.6. Podmínky přijímání a průběhu ukončování vzdělávání žáků

Přijímání a odhlašování žáků školní družiny probíhá písemnou formou standardizovaných zápisových lístků.

Způsob evidence žáků:

1. Ve školní družině je určena vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.
2. O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.
3. Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách – za období září až prosinec a leden až červen. Výše úplaty je stanovena předem na celý školní rok. Škola přijímá platby v hotovosti jen zcela výjimečně, rodiče platí bezhotovostním způsobem – převodem nebo složenkami. Každému dítěti je pro účely plateb přidělen variabilní symbol. Při platbách složenkami tento variabilní symbol vepisuje do složenek vychovatelka školní družiny. Vychovatelka

- pravidelně kontroluje placení úhrady v součinnosti s hospodářkou školy, pokud jsou rodiče v prodlení s placením, jedná s nimi. Pokud rodiče nereagují na ústní výzvy, prokazatelným způsobem je písemně upozorní na jejich povinnost.
4. Pokud za dítě není zaplacen poplatek, vychovatelka školní družiny o tom uvede ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce – k termínům 30.9. a 31.1. Ředitelka školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze ŠD.
 5. Po projednání se zřizovatelem se činnost v době všech prázdnin přerušuje.
 6. Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku. Omluvu nepřítomnosti žáka v družině, odchylky od docházky žáka nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče tuto skutečnost družině písemně. Předem známou nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce oznámí písemně nebo telefonicky.
 7. V docházkovém sešitě (třídní knize,...) je zaznamenáván příchod žáka do ŠD, odchod jen pokud se údaj liší od zápisního lístku a písemných omluvenek.
 8. Přihlašování a odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů žáka.
 9. Docházka ve školní družině je ukončena posledním dnem vyučování v daném školním roce.

1.7. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Výchova a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá na základě předepsané diagnostiky a ve spolupráci s výchovnou poradkyní, třídními učiteli a rodiči.

Žákům se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžně individuální pozornost při vhodném začleňování do volnočasových aktivit – týká se zdravotně znevýhodněných dětí, dětí ze slabých sociálních skupin apod.

V budově školy je bezbariérový přístup.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabídne školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu.

1.8. Ekonomické podmínky

Za pobyt žáka ve školní družině se platí. Úplata činí 75,-Kč na měsíc a je vybírána dvakrát ročně vychovatelkou. Vybraná částka se odevzdává v kanceláři školy a je použita na obnovu pomůcek a her ve školní družině.

1.9. Materiální podmínky

- hry, pomůcky, sportovní náčiní
- televizor
- DVD, rádio

Fond her a pomůcek je pravidelně obnovován. Rodiče přispívají k nákupu pomůcek prostřednictvím finanční úplaty.

Pro realizaci výchovných činností lze využít také školní tělocvičnu a obecní hřiště na pozemku základní školy.

1.10. Personální podmínky

Pedagogický provoz ve ŠD zajišťuje jedna vychovatelka.

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků.

Činnost a výchovné působení vychovatelky ŠD vychází z požadavků pedagogiky volného času. Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti.

Tyto podmínky jsou zabezpečeny:

- kvalifikovaností vychovatelky
- dalším vzděláváním – samostudium, akreditované kurzy
- počítačovou gramotností

– dlouholetou pedagogickou praxí

1.11. Podmínky BOZP

Zdravé prostředí zajišťují vlastní vybavené prostory – odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání apod.

Hygienické a bezpečné působení školní družiny zajišťujeme vhodnou strukturou režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané skladbou zaměstnání.

Vytváříme pohodová prostředí a dbáme na potřeby jedinců a jeho osobní problémy, případné problémy okamžitě řešíme s rodiči.

Staráme se o vhodný stravovací a pitný režim.

Dbáme na bezpečné prostředí a pomůcky, ochranu žáků před úrazy, dostupnost prostředků první pomoci.

Všichni žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s veškerým zařízením a pomůckami, k dodržování hygienických návyků.

Každoročně jsou poučeni o dodržování bezpečnosti při činnostech v budově školy, přilehlých prostorách i pobytu venku.

1.12. Přílohy

Příloha č. 1: Tematické plány na daný školní rok

Příloha č. 2: Vnitřní řád školní družiny